॥ भीमसेन उवाच ॥ अर्ज्जुनार्जुन बीभत्सो शृणुष्वैतद्वचो मम । यदर्थं चत्रिया सूते तस्य कालोऽयमागतः । ८४६
अस्मिंस्त्वदागते काले श्रेयो न प्रतिपत्स्यसे । असम्भावितरूपः सन्नानृशंस्यं करिष्यसि ।
सत्यश्रीधर्म्मयशसां वीर्य्येणानृण्यमाप्नुहि । भिन्ध्यनीकं युधां श्रेष्ठ अपसव्यमिमान् कुरु ।
॥ सञ्जय उवाच ॥ सव्यसाची च भीमेन चोदितः केशवेन च । कर्णद्रोणावतिक्रम्य समन्तात् पर्य्यवारयत् ।
तमाजिशीर्षमायान्तं दहन्तं चत्रियर्षभान् । पराक्रान्तं पराक्रम्य ततः चत्रियपुङ्गवाः ।
नाशक्नुवन् वारयितुं वर्द्धमानमिवानलं । अथ दुर्य्योधनः कर्णः शकुनिश्चापि सौबलः । ८४७
अभ्यवर्षच्छरव्रातैः कुन्तीपुत्रं धनञ्जयं । तेषामस्त्राणि सर्व्वेषामुत्तमास्त्रविदाम्बरः ।
कदर्थीकृत्य राजेन्द्र शरवर्षैरवाकिरत् । अस्त्रैरस्त्राणि सन्धार्य्य लघुहस्तो जितेन्द्रियः ।
सर्व्वानविध्यन्निशितैर्द्दशभिर्द्दशभिः शरैः । उद्भूता रजसो वृष्टिः शरवृष्टिस्तथैव च ।
तमश्च घोरशब्दश्च तदा समभवन्महान् । न द्यौर्न भूमिर्न दिशः प्राज्ञायन्त तथागते ।
सैन्येन रजसा मूढं सर्व्वमन्धमिवाभवत् । नैव ते न वयं राजन् प्राज्ञासिष्म परस्परं । ८४८
उद्देशेन हि तेन स्म समयुध्यन्त पार्थिवाः । विरथा रथिनो राजन् समासाद्य परस्परं ।
केशेषु समसज्जन्त कवचेषु भुजेषु च । हताश्वा हतसूताश्च निश्चेष्टा रथिनस्तथा ।
जीवन्त इव तत्र स्म व्यदृश्यन्त भयार्द्दिताः । हतान् गजान् समाश्रित्य पर्व्वतानिव वाजिनः ।
गतसत्त्वा व्यदृश्यन्त तथैव सह सादिभिः । ततस्त्वभ्यवसृत्येव संग्रामादुत्तरां दिशं ।
अतिष्ठदाहवे द्रोणो विधूम इव पावकः । तमाजिशीर्षादेकान्तमपक्रान्तं निशम्य तु । ८४९
समकम्पन्त सैन्यानि पाण्डवानां विशाम्पते । भ्राजमानं श्रिया युक्तं ज्वलन्तमिव तेजसा ।
दृष्ट्वा द्रोणं परे चेषुश्चेलुर्मत्स्याश्च भारत । आक्रयन्तं परानीकं प्रभिन्नमिव वारणं ।
नैनमाशंसिरे जेतुं दानवा वासवं यथा । केचिदासन्निरुत्साहाः केचित् क्रुद्धा मनस्विनः ।
विस्मिताश्चाभवन् केचित् केचिदासन्नमर्षिताः । हस्तैर्हस्ताग्रमपरे प्रत्यपिंषन्नराधिपाः ।
अपरे दशनैरोष्ठानदशन् क्रोधमूर्च्छिताः । व्याक्षिपन्त्यायुधान्यन्ये मृदुश्चापरे भुजान् । ८४९
अन्ये चाभ्यपतन् द्रोणं जितात्मानो महौजसः । पाञ्चालास्तु विशेषेण द्रोणसायकपीडिताः ।
समसज्जन्त राजानं समरे भृशवेदनाः । ततो विराटद्रुपदौ द्रोणम्प्रति यतूरणे ।
तथा चरन्तं संग्रामे भृशं परमदुर्ज्जयं । द्रुपदस्य ततः पौत्रास्त्रय एव विशाम्पते ।
चेदयश्च महेष्वासा द्रोणमेवाभ्ययुर्युधि । तेषां द्रुपदपौत्राणां त्रयाणां निशितैः शरैः ।
त्रिभिर्द्रोणोऽहरत् प्राणांस्ते हता न्यपतन् भुवि । ततो द्रोणोऽजयद्युद्धे चेदिकैकेयसृञ्जयान् । ८५०
मत्स्यांश्चैवाजयत्सर्व्वान् भारद्वाजो महारथः । ततस्तु द्रुपदः क्रोधात् शरवर्षं समासृजत् ।
द्रोणं प्रति महाराज विराटश्चैव संयुगे । तं निहत्येषुवर्षन्तु द्रोणः चत्रियमर्द्दनः ।
तौ शरैश्छादयामास विराटद्रुपदावुभौ । द्रोणेन छाद्यमानौ तौ क्रुद्धौ संग्राममूर्द्धनि ।
द्रोणं शरैर्व्विव्यधतुः परमं क्रोधमास्थितौ । ततो द्रोणो महाराज क्रोधामर्षसमन्वितः ।